

2.12. A Könyvtári Intézet munkaterve

2.12.1. Szervezeti felépítés változása

A 2008. év folyamán a Könyvtári Intézet szervezeti változást hajtott végre annak érdekében, hogy tevékenységét még inkább feladatokra orientáltan végezze. A változtatásokat az intézmény – a jelenleg jóváhagyásra váró – új Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzítette.

A változtatás lényege az, hogy a korábbi négy osztály közül megszüntette a Gyűjteményfejlesztési osztályt, az itt megvalósított feladatokat a megmaradt három osztály profiljának megfelelően csoportosította át, illetőleg az igazgató mellett kialakított egy Titkárságot, amely az egész intézményt érintő, nem egy osztály tevékenységéhez köthető feladatokat lát el. Többek között intézeti vonatkozású pályázati tevékenységet folytat. Szerkeszti és kiadja a *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* című szakfolyóiratot, amely folyamatos lehetőséget teremt az új stratégiai időszak – egész szakmát érintő – aktuális szakmai kérdéseinek tárgyalására, megvitatására, elkészíti és közreadja a folyóirat digitális változatát, elektronikus úton felméri a lap olvasóinak elégedettségét az előfizetők körében. Folyamatosan végzi az intézet kiadványainak műszaki szerkesztését és a kiadványügy koordinálását.

2.12.2. Kutatási és Szervezettejlesztési osztály

Rendszeres feladatok:

Az osztály szakmai tevékenysége keretében részt vesz a könyvtári terület 2008–2013 közötti időszakokra szóló stratégiájának megvalósításában; feladatokat vállal a szakmai és munkabizottságokban.

Az osztály koordinációs tevékenysége során folyamatosan tájékoztatja a könyvtáros társadalmat a könyvtári stratégiában meghatározott feladatok végrehajtásáról.

Kiemelt figyelmet fordítunk a Kistérségi Könyvtári Ellátás helyzetére. Folyamatos adatbázist építünk a KSZR könyvtárakról. Szakirodalmi szemlék, háttéranyagok, elemzések készítésével segítjük a kistérségek munkáját.

Folytatjuk a hazai könyvtári trendek kutatását:

- az olvasási és kulturálódási szokások változásainak, trendjeinek vizsgálata,

- a kisvárosok könyvtári ellátásának vizsgálata,
- a KSZR keretben működő könyvtárak, könyvtári szolgáltatóhelyek közösségi szerepének alakulása
- nem települési könyvtári ellátás vizsgálata. (A 2006. évi vizsgálat frissítése.)

Továbbra is végezzük a könyvtári minőségfejlesztés és minőségbiztosítás meghonosításával és széles körű elterjesztésével kapcsolatos feladatokat, működtetjük a szükséges munkabizottságokat.

Végezzük a jogszabályilag előírt éves feladatainkat:

- feldolgozzuk és elemezzük a minisztérium által átadott 2008. évi szakfelügyeleti jelentéseket, az adatokat beépítjük a szakfelügyeleti adatbázisba. Trendeket, javaslatokat fogalmazzunk meg. Részt veszünk az ezzel kapcsolatos tanulmánykötet elkészítésében.
- Ellátjuk a Nyilvános Könyvtári Jegyzék vezetésével kapcsolatos, jogszabályban előírt feladatokat és mindazokat, amiket a minisztérium előír.
- Nyilvántartjuk és szervezzük a könyvtárak érdekeltség-növelő támogatásának lebonyolításával kapcsolatos feladatok ellátását, a jogszabályban előírt feladatok ellátását.
- Az adatszolgáltató könyvtárak éves statisztikai adataiból összerendezett és kontrollált formában teljes (T) és válogatott (V) verziót készítünk és teszünk közzé a honlapunkon az első félév végéig. Az év második felében elvégezzük az adatok elemzését, a trendek megállapítását, publikáljuk a 2008. évi könyvtári teljesítménymutatókat.

Kiemelt feladatok:

Részt veszünk az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjainak (TÁMOP) pályázataiban az alábbi témákkal:

- Az olvasás-népszerűsítéshez alkalmas eljárás módok,
- A fejlesztő biblioterápia,
- Esélyteremtés, esélyegyenlőség biztosítása a könyvtárakban,
- Az országra kiterjedő olvasási programok tervezése,
- Az országos és nemzetközi olvasásfejlesztő tevékenységek megismertetése a hazai szakemberekkel,
- Távoli elérésű, esetenként 24 órán keresztül elérhető könyvtári online szolgáltatások,

- Új technológiák bevonása a magasabb szintű szolgáltatások közvetítéséhez: könyvtár 2.0, blogok, elektronikus hírlevelek, RSS, keresőmotorok, személyre szabott keresőszoftverek, ingyenes és nyílt forráskódú szoftverek és alkalmazások stb.
- Interaktív könyvtári portál (könyvtári ügyfélkapu) kialakítása és működtetése a könyvtárosok és a felhasználók bevonásával. Teljesítménymutatókat dolgozunk ki a magyar könyvtári rendszer részére.

2.12.3. Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési osztály

Rendszeres feladatok:

- Az osztály gondozza és működteti az intézeti honlapot mint az Intézet legfontosabb belső és külső kommunikációt biztosító eszközét;
- közreműködik az Országos Dokumentum-ellátó Rendszerre vonatkozó vizsgálatokban, elemzésekben, a témáról friss információkat ad közre hagyományos és elektronikus úton;
- figyelemmel kíséri az ágazati minisztérium által országosan biztosított külföldi könyvtári adatbázis-szolgáltatás használati adatait, budapesti és vidéki helyszínek bevonásával tréningeket szervez a szolgáltatás megismertetésére;
- mindent megtesz a könyvtári és információs területhez kapcsolódó kompetenciák és minősítési rendszer hazai bevezetéséért;
- folyamatosan tájékoztatja a könyvtáros társadalmat a felsőfokú könyvtárosképzésről, kapcsolatot teremt a minisztérium és a képző intézmények között;
- gondozza a könyvtáros képesítés típusait feltáró képzési katasztert és részt vesz a szakirányú alap- és mesterképzések során megszerzhető képesítések munkaköröknek való megfeleltetése kialakításában;
- az emelt szintű, moduláris rendszerű segédkönyvtáros OKJ-képzésre alapozva folytatja az iskolarendszeren kívüli képzőhelyek munkájának összehangolását;
- építi és fejleszti a Köztauruszt, naprakészen tartja az ETO-adatbázist és a konkordanciajegyzéket;
- az akkreditált intézményi címnek megfelelően betartja a felnőttképzési törvény és követő jogszabályai előírásait; képzési tanácsadást folytat; tankönyvekkel, oktatási segédanyagokkal látja el a hazai és határon túli képzőhelyeket; fejleszti jelenlegi akkreditált továbbképzési programjait és a hétéves továbbképzésben felmerülő igények alapján új programokat dolgoz ki és állít össze;
- közvetlen képzési tevékenysége során a minőségbiztosítás fokozatos kiépítése mellett elkészíti és közzéteszi éves képzési tervét; OKJ-s

szakképzést és akkreditált továbbképzési programokon alapuló tanfolyamokat indít;

- folytatja szolgáltató és tanácsadó tevékenységét, működteti az ehhez kapcsolódó elektronikus szolgáltatásait (a könyvtárosok személyi katasztere, gyerekirodalmi adatbázis, könyvtárépítés és -berendezés, biztonságtechnika és állományvédelem – különösen a muzeális dokumentumok speciális vagyon- és állapotvédelmét szolgáló eszközök és rendszerek stb.);
- segíti a külföldi magyar intézetek, a külföldi magyar tanszékek és a határon túli magyar könyvtárak munkáját (akkreditált programok és továbbképzés, találkozók, információcsere, tanácsadás, bibliográfiai összeállítások stb.);
- támogatja a könyvtárak helyismereti tevékenységét;
- közös képzési, szakmai módszertani és fejlesztési munkákon keresztül együttműködik a Magyar Könyvtárosok Egyesületével, a Budapesten működő külföldi kulturális intézetekkel, a Publika Magyar Könyvtári Körrel, a Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézettel.

Kiemelt feladatok:

- A TÁMOP 3.2.4./08/1 projektmunkáinak keretében új oktatási és tanulási formák és módszerek (e-learning, távoktatás; intézménytől és időtől független egyéni tanulási formák) alkalmazásával kidolgozzuk a stratégiai időszak első szakaszában megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos, korszerű témákat felölelő szakmai és idegen szaknyelvi képzések programját.
- A könyvtárosképző és továbbképző központtá alakulás folyamán az OSZK-val együttműködve elnyerjük a szakmánkat érintő és rokonszakmák OKJ-s vizsgaszervezési jogát, kialakítjuk a vizsgaszervezés rendszerét; ehhez kapcsolódva bevezetjük a tanfolyami adminisztráció adatbázis alapú rendszerét.
- Az ágazati irányítás támogatásával kialakítjuk az OKJ-s segédkönyvtáros képzés országos szakfelügyeleti rendszerét.
- A Magyar Könyvtárosok Egyesületével együttműködve kialakítjuk az európai uniós könyvtáros szakmai minősítési rendszer (CERTIDoc) magyarországi háttérintézményi rendszerét.

2.12.4. Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár (KSZK)

Rendszeres feladatok:

- Az osztály állományépítési és feltárási tevékenysége keretében gondoskodik a gyűjtemény kurrens és retrospektív alakításáról

(vásárlás, kiadványcsere, ajándékok/hagyatékok); fokozott figyelmet fordít az elektronikus forrásokra; az AMICUS rendszerben építi on-line katalógusát (az EKGy virtuális katalógusát is beleértve); gondozza a Könyvtár- és tájékoztatástudományi tezauszrt.

- dokumentációs tevékenysége kiterjed mind a könyvtörténet, mind a könyvtártudomány területén saját és az OSZK gyűjteményére, valamint távolról elérhető forrásokra, kurrens és retrospektív jelleggel egyaránt; a magyar és külföldi cikkekről adatbázist épít a HUMANUS keretében; nemzetközi bibliográfiai projektben vesz részt (Book History Online).
- szerkeszti és maga értékesíti-terjeszti a következő kiadványokat: a Könyvtári Figyelőt (országos szakfolyóirat, negyedéves, nyomtatott és on-line), a Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiáját (kurrens nemzeti szakbibliográfia, félévente, elektronikus).
- A magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténeti szakirodalom 2008-ban című éves bibliográfiát (a Magyar Könyvszemle számára), a Hungarian Library and Information Science Abstracts-et (angol nyelvű referáló lap, évente egy, összevont szám).
- menedzseli a kiadványokkal kapcsolatos pályázatokat.
- szakkönyvtári és tájékoztató szolgáltatásokat működtet: olvasóterme, raktári és olvasószolgálat a hét öt napján, összesen 45 (vizsgaidőszakban 48) órában áll a használók rendelkezésére.
- az ODR tagkönyvtáraként részt vesz a könyvtárközi dokumentumszolgáltatásban; különböző módszerekkel népszerűsíti szolgáltatásait.
- szakirodalmi tájékoztatást nyújt a gyűjtemény és külső források felhasználásával; kutatóknak és szakdolgozóknak egyéni konzultációt biztosít.
- rendszeres figyelőszolgálatot működtet; aktív közreműködője a LIBINFO on-line referenz szolgáltatásnak; a fenntartó, az OSZK vagy az Intézet megrendelése esetén értéknövelt szolgáltatásokat nyújt (szakirodalmi szemlék, döntés-előkészítő összeállítások).
- a MATARKA keretében szolgáltatja a magyar könyvtári folyóiratok tartalomjegyzékét; könyvtár- és adatbázis-használati tanórákat szervez az Intézet tanfolyamaihoz is kapcsolódva; könyvtáros hallgatókat fogad szakmai gyakorlatra.
- a használókkal hírlevél és a szakkönyvtári honlap segítségével tartja a kapcsolatot; az Európai Könyvtörténeti Gyűjtemény (EKGy) céljaira ötnyelvű honlapot működtet linkgyűjteménnyel.
- gondozza ezenkívül az Intézet nemzetközi kapcsolatait (idegen nyelvű információk közvetítése, külföldi vendégek fogadása); a munkatársak részt vállalnak a minőségfejlesztési projekt teendőiben és különböző munkabizottságok munkájában.

Kiemelt feladatok:

- Részt veszünk az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjainak (TÁMOP, TIOP) projektmunkáiban.
- Gondozzuk az OSZK által benyújtott pályázatoknak a Könyvtári Intézetet, azon belül a Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtárt érintő részét.
- Sikeres pályázat esetén a Könyvtárportál projekthez csatlakozva megkezdjük egy szakmai információs portál szolgáltatásainak (többek között wikipédia) kifejlesztését a könyvtáros szakma számára.
- Egyesítjük a különböző szakirodalmi munkaadatbázisokat a HUMANUS adatbázisban
- Újabb dokumentációs termékek (Hungarian Library and Information Science Abstracts, Könyvtári Figyelő referáló rovata) esetében térünk át az elektronikus kiadvány-előállításra és a távoli elérésre.
- Az on-line katalógus és a cikkfeldolgozás céljaira gondoskodunk az időszaki kiadványok rekordjainak honosításáról, illetve létrehozásáról.
- Bővítjük a tezaszót a könyvtörténet tárgyszavaival.
- Távoli elérésű dokumentumokat kutatunk fel és hozzáférhetőségüket biztosítjuk, különös tekintettel az e-folyóiratokra, az e-könyvtárakra és a nyílt hozzáférésű dokumentumokra.
- Megtervezzük, használatba vesszük és gondozzuk a KSZK és az EKGY önálló honlapját, az interaktív kommunikációs lehetőségeket kihasználva (fórumok stb.).
- Proaktív tájékoztatási szolgáltatásokat indítunk a KSZK önálló honlapján.